

Spis treści

Wykaz skrótów	15
Wprowadzenie	25
Rozdział 1. Podstawowe pojęcia i ich ewolucja	31
1.1. Kształtowanie się imion i nazwisk	31
1.2. Imiona i nazwiska po odzyskaniu przez Polskę niepodległości	34
1.3. Nadawanie imion po II wojnie światowej	37
1.4. Zmiana imion i nazwisk po II wojnie światowej	39
1.5. Imię i nazwisko jako elementy statusu prawnego obywatela	41
1.6. Imię i nazwisko jako elementy stanu cywilnego człowieka	44
1.7. Funkcje imion i nazwisk	47
1.8. Obowiązek posiadania imienia	49
1.9. Obowiązek posiadania nazwiska	56
1.10. Prawo do posługiwania się imieniem i nazwiskiem	59
1.11. Nazwisko jako dobro osobiste człowieka	60
1.12. Pojęcia imienia i pojęcia nazwiska	62
Rozdział 2. Dopuszczalność nadawania imion według p.a.s.c.	69
2.1. Uwagi wstępne	69
2.2. Nadawanie imion jako atrybut władzy rodzicielskiej	70

Spis treści

2.3. Dopuszczalna liczba imion	71
2.3.1. Uwagi ogólne	71
2.3.2. Społeczna akceptacja ograniczenia liczby imion	74
2.4. Imiona ośmieszające	79
2.4.1. Imiona ośmieszające w kontekście zwrotów niedookreślonych	79
2.4.2. Imiona ośmieszające w literaturze prawniczej	84
2.4.3. Imiona ośmieszające w orzecznictwie sądowym	86
2.5. Imiona nieprzyzwoite	89
2.5.1. Imiona nieprzyzwoite w ujęciu językowym	89
2.5.2. Związanie imion nieprzyzwoitych i ośmieszających	91
2.6. Imiona zdrobniałe	94
2.6.1. Uwagi ogólne o imionach zdrobniałych	94
2.6.2. Zdrobniła forma imienia w ujęciu językowym	95
2.6.3. Podział form skrótowych imion	102
2.6.4. Deminutywy usamodzielnione imion	104
2.6.5. Związanie imion zdrobniałych i ośmieszających	105
2.6.6. Imiona zdrobniałe w orzecznictwie sądowym	106
2.7. Imiona ośmieszające, nieprzyzwoite i zdrobniałe w kontekście uznania administracyjnego i oceny administracyjnej	108
2.7.1. Uznanie administracyjne a ocena administracyjna	108
2.7.2. Imiona w kontekście uznania administracyjnego i oceny administracyjnej ..	114

Spis treści

2.8. Imiona pozwalające odróżnić płeć i niepozwalające odróżnić płci	117
2.8.1. Uwagi ogólne	117
2.8.2. Recypowanie imion obcojęzycznych w aspekcie możliwości odróżnienia płci	120
2.8.3. Imiona pasujące do obu płci	122
2.8.4. Końcowe głoski imion	126
2.8.5. Imiona mylące płeć	127
2.8.6. Związek imion ośmieszających i mylących płeć	130
2.8.7. Neologizmy imienne a możliwość odróżnienia płci	132
2.9. Brak imienia	133
2.9.1. Sytuacje braku imienia dziecka na podstawie art. 50 ust. 2 p.a.s.c.	133
2.9.2. Zagadnienie imion zwykle w kraju używanych	135
2.10. Nadanie imienia w kontekście przysposobienia	136
2.11. Konkluzje	136
Rozdział 3. Dopuszczalność nadawania imion poza p.a.s.c.	141
3.1. Nadawanie imion a ochrona języka polskiego. Uwagi ogólne	141
3.2. Niedopuszczalność stosowania wykazów (rejestrów, spisów, słowników) imion	142
3.3. Opinie Rady Języka Polskiego i innych placówek naukowych w sprawie imion	147
3.3.1. Uwagi ogólne	147
3.3.2. Problemy występujące w praktyce	148
3.3.3. Możliwości wykorzystania opinii o charakterze językowym w praktyce	149

Spis treści

3.4. Neologizmy imienne	152
3.4.1. Uwagi ogólne	152
3.4.2. Neologizmy imienne a kwestie językowe i art. 50 ust. 1 p.a.s.c.	154
3.4.3. Neologizmy imienne właściwe w orzecznictwie sądowym	157
3.4.4. Imiona pochodzące od nazw pospolitych	158
3.4.5. Neologizmy imienne zapożyczone w orzecznictwie sądowym	161
3.4.6. Inne imiona zapożyczone	163
3.4.7. Neologizmy imienne w prawie niemieckim	167
3.5. Imiona z literami „x”, „v”, „q”	169
3.5.1. Uwagi ogólne	169
3.5.2. Problem imion zawierających literę „x”	170
3.5.3. Problem imion zawierających litery „v” lub „q”	171
3.6. Imiona obce i obcojęzyczne	173
3.6.1. Uwagi ogólne	173
3.6.2. Imiona wyznacznikiem narodowości	174
3.6.3. Imiona obcojęzyczne w poglądach doktryny	176
3.7. Konkluzje	178
Rozdział 4. Wybór nazwiska	183
4.1. Wybór nazwiska – zagadnienia wstępne	183
4.2. Wybór nazwiska dla dzieci	185
4.2.1. Uwagi ogólne	185
4.2.2. Wybór nazwiska dla dzieci zrodzonych w małżeństwie	186
4.2.3. Wybór nazwiska dla dzieci zrodzonych poza małżeństwem	189

Spis treści

4.2.3.1. Uwagi ogólne	189
4.2.3.2. Nazwiska dzieci związane z uznaniem ojcostwa	190
4.2.3.3. Nazwiska dzieci niezwiązane z uznaniem ojcostwa	192
4.2.4. Wybór nazwiska dziecka urodzonego poza granicami RP	193
4.3. Wybór nazwiska nupturienta (małżonka)	194
4.3.1. Uwagi ogólne	194
4.3.2. Kształt nazwiska po zawarciu związku małżeńskiego	195
4.3.3. Kształt nazwiska po rozwiązaniu związku małżeńskiego	200
4.3.4. Kształt nazwiska po zawarciu związku małżeńskiego w prawie międzynarodowym	202
4.4. Wybór nazwiska (imienia) a przysposobienie	205
4.4.1. Przysposobienie w prawie polskim. Zagadnienia wstępne	205
4.4.2. Przysposobienie pełne a kwestia wyboru nazwiska i imienia przysposobianego	207
4.4.2.1. Uwagi ogólne.....	207
4.4.2.2. Wybór nazwiska przy przysposobieniu pełnym	208
4.4.2.3. Wybór imienia przy przysposobieniu pełnym	209
4.4.2.4. Zmiana imienia i nazwiska przysposobianego w pełni w aktach stanu cywilnego	210
4.4.2.5. Skutki rozwiązania przysposobienia pełnego	213
4.4.3. Przysposobienie niepełne a kwestia wyboru imienia i nazwiska przysposobianego	216

Spis treści

4.4.3.1. Uwagi ogólne	216
4.4.3.2. Wybór (zmiana) imienia i nazwiska przysposobianego niepełnie	217
4.4.3.3. Zmiana imienia i nazwiska przysposobionego niepełnie w aktach stanu cywilnego	219
4.4.4. Przysposobienie całkowite a kwestia wyboru imienia i nazwiska przysposobianego	220
4.4.4.1. Uwagi ogólne	220
4.4.4.2. Nowy stan cywilny przysposobionego całkowicie	221
4.4.5. Przysposobienie zagraniczne a kwestia wyboru imienia i nazwiska przysposobianego	224
4.4.5.1. Przysposobienie zagraniczne w regulacji polskiej	224
4.4.5.2. Przysposobienie w wybranych regulacjach europejskich	226
4.5. Konkluzje	229
Rozdział 5. Administracyjna zmiana imienia i nazwiska	233
5.1. Zmiana imienia i nazwiska. Zagadnienia wstępne	233
5.1.1. Uwagi ogólne o zmianie imion i nazwisk	233
5.1.2. Administracyjna zmiana imion i nazwisk w polskim systemie prawnym	235
5.2. Przyczyny uprawniające do zmiany imion i nazwisk	236
5.2.1. Uwagi ogólne	236
5.2.2. Ważne powody (względy) zmiany	238
5.2.3. Zmiana imion i nazwisk ośmieszających	243
5.2.4. Zmiana imion i nazwisk nieliczących z godnością człowieka	246

Spis treści

5.2.5. Zmiana imion i nazwisk na imiona i nazwiska używane	250
5.2.6. Zmiana imion i nazwisk zmienionych bezprawnie	251
5.2.7. Zmiana imion i nazwisk w związku z posiadaniem obywatelstwa innego państwa	253
5.3. Negatywne przesłanki zmiany nazwiska	254
5.4. Zakres podmiotowy uprawnionych do zmiany	257
5.4.1. Krąg uprawnionych do żądania zmiany imienia i nazwiska	257
5.4.2. Krąg biernie zmieniających nazwisko	260
5.5. Zmiana nazwiska rodowego	261
5.6. Liczba imion po zmianie	264
5.7. Liczba członów nazwiska po zmianie	265
5.8. Imiona i nazwiska o brzmieniu niepolskim	267
5.9. Nazwiska w formie imienia	272
5.10. Działanie organu administracyjnego w kontekście uznania administracyjnego i oceny administracyjnej	274
5.11. Zmiana pisowni imienia lub nazwiska	277
5.12. Nadanie imienia a jego zmiana w kontekście prawno-porównawczym	279
5.13. Wybór nazwiska a jego zmiana w kontekście prawno-porównawczym	281
5.14. Konkluzje	282
Rozdział 6. Postępowanie administracyjne w sprawie nadawania lub zmiany imienia i nazwiska	285
6.1. Uwagi ogólne o postępowaniu administracyjnym	285
6.2. Nadawanie imion	288
6.2.1. Właściwe organy	288
6.2.2. Postępowanie w sprawie nadawania imion wybranych przez rodziców	289

Spis treści

6.2.3. Działania informacyjne kierownika USC	293
6.2.4. Nadanie imienia przez organ administracyjny	299
6.3. Zmiana imion i nazwisk	300
6.3.1. Właściwe organy	300
6.3.2. Postępowanie w sprawie zmiany imion i nazwisk	303
6.3.3. Możliwość dodania drugiego imienia	308
6.4. Konkluzje	313
Rozdział 7. Przypadki szczególne nadawania oraz zmiany imion i nazwisk	317
7.1. Nadawanie imion i nazwisk dzieciom nieznanych rodziców	317
7.2. Zmiana imienia dziecka na podstawie art. 51 p.a.s.c.	318
7.2.1. Uwagi ogólne	318
7.2.2. Sprzężenie normatywne z art. 50 ust. 1 p.a.s.c.	319
7.2.3. Ograniczenie temporalne stosowania art. 51 p.a.s.c.	321
7.2.4. Ograniczenie formalne stosowania art. 51 p.a.s.c.	324
7.2.5. Częstotliwość stosowania art. 51 p.a.s.c.	325
7.2.6. Stosowanie art. 51 p.a.s.c. w praktyce	326
7.3. Zmiana imienia i nazwiska w kontekście możliwości zmiany tożsamości płciowej	329
7.3.1. Uwagi ogólne o płci człowieka i możliwości jej zmiany	329
7.3.2. Zmiana imienia i nazwiska w kontekście możliwości zmiany tożsamości płciowej na podstawie przepisów niemieckich	331
7.3.3. Praktyka polskich sądów i organów administracji publicznej	333

Spis treści

7.4. Zmiana nazwiska w kontekście związków jednopłciowych	337
7.5. Instytucja świadka koronnego a zmiana imienia i nazwiska	340
7.5.1. Uwagi ogólne o instytucji świadka koronnego	340
7.5.2. Instytucja świadka koronnego a aspekt zmiany imienia i nazwiska	341
Bibliografia	345
Orzecznictwo	361
Akty prawne	485
Skorowidz rzeczowy	541